

Otrais solis: Sociāli-emocionāla mācīšanās un agresīvas uzvedības nepieļaušana

Žydrė Arlauskaitė
Bērnu atbalsta centrs,
Viļņa, Lietuva

BĒRNS GŪST PANĀKUMUS DZĪVĒ, JA VIŅŠ:

- Izprot un novērtē sevi atbilstoši realitātei;
- Spēj vadīt/kontrolēt emocijas un uzvedību;
- Spēj efektīvi risināt savstarpējo attiecību konfliktus;
- Spēj rast labus risinājumus ikdienas situācijās.

1. SOCIĀLI-EMOCIONĀLAS PRASMES

- Personisko emocionālo prasmju sapratne un attīstīšana.
- Spēja izvirzīt pozitīvus mērķus un spēja darboties, lai tos sasniegtu.
- Spēja rūpēties par citiem un sniegt mierinājumu.

2. SOCIĀLI-EMOCIONĀLAS PRASMES

- Pozitīvu attiecību izveide ar citiem un spēja šīs attiecības saglabāt.
- Adekvāta savstarpējo attiecību situāciju vadība.
- Spēja atbildīgi risināt problēmas.

BĒRNI:

- Viņiem nepiemīt sociāli-emocionālas prasmes;
- Meklē drošu, stabilu pieaugušo (kas spēj noteikt robežas);
- Dzīvo nestabilā sabiedrībā, kur nav skaidru noteikumu un vērtību;
- Ir zinātkāri, aktīvi un spēj viegli integrēt jaunas prasmes;
- Izmantos prasmes visu turpmāko dzīvi.

VECĀKIEM:

- Nav laika;
- Nav sapratnes par savu un skolotāju atbildību;
- Nav īpašu zināšanu;
- Ir negatīvas emocijas: apjukums, dusmas un skumjas.

SKOLOTĀJI:

- Nezin, kā sadarboties ar aktīviem un dusmīgiem bērniem un viņu vecākiem;
- Viņiem nav īpašu zināšanu un noteiktas metodikas;
- Ir darbu un emocionāla stresa nogurdināti;
- Ir apjukuši, dusmīgi un skumji.

MĒRĶI:

- Paaugstināt izpratni par to, kā destruktīva uzvedība ietekmē bērnu panākumus nākotnē;
- Ieviest efektīvas agrās brīdināšanas un intervences stratēģijas;
- Veicināt nevardarbīgas bērnu savstarpējās attiecības un uzvedību, un
- nevardarbīgu attieksmi pret bērniem;
- Veicināt sociāli-emocionālu mācīšanos visā skolas kopienā.

MĒRĶI:

Pilnveidot profesionāļu - skolotāju un psihologu - praktiskās prasmes.

Attīstīt bērnu sociāli-emocionālās prasmes.

·Pilnvarot skolas kopienu risināt bērnu destruktīvu uzvedību, izmantojot vienkāršu rīku.

Committee for children
Paramos vaikams centras

Antras žingsnis
nuosavo pirmosios programos

Klasės 1-3
Mokytojo knyga

"Second step" („Antrasis žingsnis“)
metodinė medžiaga I klasei

- 25 kortelės,
- 3 plakatai,
- vaizduojanti mokytojo knyga

Programos partneriai:

KAIP SPREŠTI PROBLEMAS
NUSIRAMINIMAS

Sustok ir pagalvok

1.

2.

3.

III klasei: PIKTIJO VAIDYMAS

I klasė
1 pamoka: Įvadas į pyktinio valdymą

Užduotys:
 1. Pasaulyje gyvenantys žmonės turi skirtingus pyktinio valdymo būdus. Pabandyk išsiaiškinti, kaip jie valdo pyktį.
 2. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo kūną.
 3. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo elgesį.
 4. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo jausmus.
 5. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo mąstymą.

Užduotys:
 1. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo kūną.
 2. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo elgesį.
 3. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo jausmus.
 4. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo mąstymą.

Užduotys:
 1. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo kūną.
 2. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo elgesį.
 3. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo jausmus.
 4. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo mąstymą.

Užduotys:
 1. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo kūną.
 2. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo elgesį.
 3. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo jausmus.
 4. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo mąstymą.

Užduotys:
 1. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo kūną.
 2. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo elgesį.
 3. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo jausmus.
 4. Pabandyk išsiaiškinti, kaip pyktis veikia tavo mąstymą.

8 pamoka: Jausmų numatymas

IDĖJA

Norint teisingai suvokti aplinkinius, būtina sugebėti numatyti kitų žmonių jausmus.

Sąvokos: jeigu - tai.

TIKSLAI

Mokiniai išmoks:

• Numatyti, kaip gali jaustis kitas žmogus dėl jų ar aplinkinių veiksmų.

PASTABOS MOKYTOJUI

Kad vaikai pradėtų vertinti veiksmus, kurių jie gali imtis socialinėse situacijose, svarbu, kad jie sugebėtų numatyti kiekvieno veiksmo pasekmes, ypač tai, kaip kiti gali jaustis. Šioje pamokoje akcentuojama kitų žmonių jausmų numatymas, o ne galimų problemos sprendimo būdų ieškojimas. Pastarasis įgūdis prasitomas II-ame skyriuje.

Istorija ir aptarimas

Šios dienos pamokoje jūs išmoksitė suprasiti, kaip kas nors gali pasijusti, jei jūs ką nors padarote arba jam/-ai kas nors atsitinka.

Rimantė

Teklė

Parodykite nuotrauką. Čia - Rimantė (ant riedlentės), o čia - Teklė (stovi šalia).

• Jeigu Teklė pasiūlytų vietoj riedlentės užleisti dviratį, tada Rimantė gali atsakyti _____ (taip) arba _____ (ne).

• Jeigu Rimantė atsakys "taip", tai Teklė gali pasijusti _____ (laiminga), o Rimantė gali pasijusti _____ (laiminga, kad pasikeitė).

• Jeigu Rimantė atsakys "ne", tai Teklė gali pasijusti _____ (liūdna, nusivylusi).

3. Ką Teklė galėtų pasakyti ar padaryti, kad jos ahi su Rimante jaustųsi gerai? (Pasiūlyti arba apsisukti daiktais. Jei ji turi dviratį, ji gali pasiūlyti trumpam apsisukti.)

Kai sprendi, ką daryti, turi pagalvoti, kaip kiti dėl to jaustųsi. Nepamiršk, kad kiti gali jaustis skirtingai nei tu.

4. Ar esate patekę į tokią situaciją kaip Teklė? Kaip jūs pasielgėte ir kaip jautėsi kitas žmogus?

Užsiėmimas

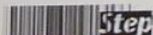
Suvestinė

Šiandien mes sužinojome, kaip kitų žmonių jausmus gali paveikti tai, ką sakome ir ką darome.

Mokymo įtvirtinimas

Įatpinimkraudami tarpasmeniniuose konfliktuose naudokite jeigu - tai sąvokas. „Jeigu ašimsi iš žmonių daiktus, tai kas atsitiks?“

Prisimink dieną: padėkite mokiniams prisiminti, kada jie galvoje ar kalbėjo apie veiksmo pasekmes.

© 2002 Committee for Children

OTRĀ SOĻA MĀCĪBAS

- **Dalībnieki:** sākumskolas skolotāji
- **Uzdevums:** iestrādāt agresīvas uzvedības nepieļaušanu sākumskolas dienaskārtībā
- **Apmācības:** 24 stundas

OTRĀ SOĻA MACĪBU GALVENIE JAUTĀJUMI

- Noskaidrot, kāda ir skolotāju attieksme pret destruktīvu uzvedību un mainīt to;
- Sniegt rīku, kā mācīt bērniem empātiju, dusmu vadību, impulsu kontroli un kā risināt problēmas sociāli pieņemamos veidos;
- Radīt izpratni par pozitīvo lomu modeļa ietekmi.

OTRAIS SOLIS

1. klase

30-35 minūtes mācību stundā, 22 mācību stundas

2. klase

30-35 minūtes mācību stundā, 17 mācību stundas

3. klase

30-35 minūtes mācību stundā, 15 mācību stundas

4. klase

30-35 minūtes mācību stundā, 22 mācību stundas

> JĪSĪBAINĪGĪS
 > BĪJANTĪS
 > LĪSĪGANĒS
 > NĪSTEBĒS
 > NĪSTEBĪSĪ
 > PASĪBJAURĒJĪS
 > PASĪSLĪVĒSTĒJĪS

> LĪNGAS
 > LĪNESMAS
 > SVĀJĪNGĪS
 > ŠĪBĪNGĪS
 > JĀLĪNĒS
 > LĪPĀTĒNKĪNTĪS
 > ŅĪNTĪS

> LĪŅĪNĒS
 > PĪKTĪS
 > NĪSĪVĪLES
 > JĪSĪZĪEBĒS
 > JĪSKĀVĪNTĪS
 > PĪSLĒGTĪS
 > NĪSĪMĪNĒS
 > SĪNĒRĪMĒS
 > SĪSĪNĒRĪMĒS
 > SĪSĪRĒZĪMĒS
 > JĪŅĒCĒS
 > JĪSĪTES
 > JĪNĪRĒBĒS
 > JĪRĒBĒS
 > NĒSĪVĪLBĪNTĪS

OTRAIS SOLIS - TAGAD LIETUVĀ

- Visā valstī.
- Dažādas skolas un klases.
 - > 1200 apmācītu skolotāju.
 - > 350 skolas, kas izmanto šo metodi.
- Apmācīti un pastāvīgi uzraudzīti 20 mūsu programmas konsultanti.

ATGRIEZENISKĀ SAITE

- No skolotājiem.
- No vecākiem.
- No speciālistiem.
- No bērniem.

KĀPĒC OTRĀ SOĻA METODEDE IR LABA?

- Iespējams sākt ar vienu motivētu personu.
- Sasniegs visus bērnus klasē.
- Ļoti labi strukturēta, organizēta programma.
- Ilgst visu sākumskolas laiku (1.-4.klase).
- Ļoti interesanta visiem dalībniekiem: bērniem un skolotājiem.
- Ikviens iegūst prasmes: bērni, skolotāji, vecāki.

Beigas

Bērnu atbalsta centrs,
Viļņa, Lietuva,
pvc@pvc.lt;
antraszingsnis@pvc.lt;
zydre@pvc.lt